

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 8-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatnak vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, azt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONTZ FERENC. Kiadótalajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyen szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttár soronként 50 kr. Többzetűri hirdetéseknek engedmény
--	--	--	---	--

Lueger.

Nem vagyunk antiszemita, nem azonosítjuk magunkat Luegerrel, sem pártjával, sőt a politikai szempontok nem egy része éles elkülönülő vonalat von közénk. Mindazonáltal élénk érdeklődésünkre méltók azok az események, a melyek Bécs városában a napokban történtek s melyek Luegernek polgármesterré történt megválasztásával a keresztény alapon álló párt diadalra jutását jelentik.

Kétségtelen bizonyítékai ezek annak a ténynek, hogy a liberalizmus az ő hazug jelszavaival és kártekonny rendszerével együtt lejárt magát; hogy a hol a polgárok tudatára ébredtek annak, hogy nem kötelesek gyáván tűrni azokat a bilincseket, melyeket a liberalizmus vert kezeikre s van bátorságuk azokat széttörni, ott kénytelen az engedni és helyt adni más rendszernek, mely tényleg a polgárok akaratán épült fel s mely ezek igaz érdekeinek ápolásában bírja alapját és egyuttal erejét.

Elvakultságunkban és önös érdekeik féltő becézgetése mellett a liberálisok elhitették önmagukkal s el akarták hitetni másokkal is, hogy az a mit ők szabadelvűségnek neveznek, olyasvalami, a mi örök időkre való s a mi ellen küzdeni hiábavaló erőlködés. Bécs megmutatta, hogy nem az s ez üdvös tanulságul szolgálhat minálunk is nemcsak a liberálisoknak, hanem azon keresztényeknek is, a kik nemes elveikért való küzdelmeikben legyőzhetetlennek vélt akadályok által engedik buzgalmukat s reményeiket csökkenteni.

De egyéb érdekes tanulságot is nyerhetünk saját közállapotainkat illetőleg, ha a bécsi eseményeket, a község tanácsosi választásokat tekintjük.

Kétségkívül Bécsben is hatalmukba kerítették a zsidó liberálisok a sajtót, tehát a napi események ott is, mint minálunk az ő izlésük szerint bíraltatnak el, ott is felhasználják érdekükben mindent, a mit az irodalom, a pénz és presszió által cselekedni lehet, de még nem jutottak annyira, hogy az ellenkező vélemény

szabad nyilvánításának még lehetőségét is meggátolhatták volna.

Ott a hivatalnokok egyenként vagy testületileg szabadon adták le a szavazatukat liberálisra vagy antiszemitára, a szerint, a mint meggyőződésük követelte, a nélkül, hogy megtorlásról, szemrehányástól kellett volna tartaniok. Minálunk? Eltemetett ember az a szegény hivatalnok, a ki nem liberális, sőt még azt is rossz néven veszik tőle, ha szavazások alkalmával nem él jogával. Azt pedig még csak elképzelni se lehet, hogy antiszemitára adná szavazatát, mert kétségtelen, hogy a legkeményebb megtorlást kellene elszenvednie.

Félreértesek kikerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy mi sem szeretnők, ha a mi intelligens hivatalnoki karunk osztály vagy fajgyűlölettől (a miről különben az osztrák hivatalnoki kart. valamint Luegeréket sem vádolhatjuk, mihelyt az antiszemizmusnak helyes értelmét felfogtuk) vezéreltetné magát, csak utalni akarunk arra a különbségre, mely Ausztria s Magyarország között van, hol antiliberalitásnak nem s z a b a d, de antikatholikusnak, antikereszténynek s z a b a d, sőt k e l l i lenniök! Sőt minálunk oda jutottak az állapotok, hogy a meg nem keresztelt sajtó még a papoktól is elvárná, hogy a »hazafiság« szent nevében szegre akasztva legszentebb elveiket, siessenek nekik tömjénezni, mert ellenesetben a rígalmak és különféle dehonesztáló jelzők özönét zudítják reájok.

Magyarországon annyira vagyunk, hogy ha a gazda keresi a megélhetés módjait s e célból jogos akcióba lép, — ha egy egyházió a vallásosság buzgó ápolására int, — ha képviselő vagy főrend nyíltan meg meri vallani keresztény érzületét, ha a nemzetgazdász a tőke igazságtalan műveleteire tesz célzásokat, sőt ha az elkezeredett oláh falu a vakmerőségében tulzádba menő izraelita korcsmáron szelid lefolyásu törvénykezést ül, — vagy ha a Mózes vallásu boltosinasok felügyelete alá rendelt választó polgárok szegénynézete s jogos felháborodása szavakban is meg mer nyilatkozni, — oh akkor a »független« (t. i. a

kereszténységétől) sajtó megfujja tárogatóit s hangzik a szó Bécs-Budapest-től Orsováig és tömegekben ömlik szét a sok érdekes jelző, melyek közt a legkisebbek a reakcionárius ultramontán, sőtét középkor, stb. stb. Szerencsére azonban az embereket nem lehet már ezekkel megijeszteni, mivel kezdenek tudatára jönni annak, hogy a vádak mérlegelésénél első sorban a forrást kell megvizsgálni, melyből kieredtek.

Mindezek eszünkbe jutottak Lueger megválasztásánál, ki antiszemita párt élén áll. Hogy ezt az antiszemizmust Bécsben ép úgy, mint másutt épen a zsidók teremtték meg, azt nem kell magyaráznunk olyanoknak, kik amugy is megtalálják az okozatnak az okát. S ezen szempont miatt a mi hazai izraelitáink is sokat tanulhatnak a bécsi nevezetes fordulatból és ha a hatalomhoz való ragaszkodás megszűnését nem is remélhetjük tőlük, annyit mindenesetre joggal elvárhatunk, hogy nem fogják akarni abszorbeálni a társadalomnak minden terét s nem fogják megengedni, hogy hitsorsosaik bántó főnhéjazással mások önértetét megsértsék.

Azt a féltő aggodás mondatja velünk, nehogy olyan áramlat keletkezzék minálunk is, melynek éle direkte ellenök irányuljon.

A néppárt pedig nagy önbizalmat merithet önmaga iránt, mert tapasztalhatja, hogy erős kitartással és férfias célra-törekvéssel megdöntheti a liberalizmust és megvalósíthatja ideálját, mely a keresztény elveknek megvalósítása útján az igazi jólét és a szabadság, harmóniában a renddel.

Bárdossy Géza.

Állami anyakönyvvezetők panasza.

Már régóta nem foglalkoztunk az állami anyakönyvvezetéssel. A közbejött politikai események nem engedték meg, hogy az időközben összegyűjtött erre vonatkozó anyagot feldolgozzuk, most azonban, hogy a válság hullámai egy időre lecsendesedtek, ismét hozzáláthatunk az állami anyakönyvvezetés megbirálásához, illetve annak bebizonyításához, hogy mily ter-

telenséggel és fejtelenséggel késítik elő az állami anyakönyvvezetési életbeléptetését. Kezdjük azon, hogy a designált állami anyakönyvvezetők már is elégedetlenek új hivatalukkal és minden kommentár nélkül közlik a vaáli járás jegyzőinek panaszos körlevelét a belügyminiszterhez.

A kérelem szóról-szóra így hangzik:

Nagyméltóságú

M. kir. Belügyminiszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Az 1894. évi XXXIII. t. c. 96 §-a értelmében a f. évi 9500/II.—1895. szám alatt kibocsátott magas rendeletével a polgári anyakönyvvezetés megkezdését és életbeléptetését f. 1885. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg a polgári anyakönyvvezetők által vezetett elrendelni méltóztatott.

Ugyancsak a fenti és a 9600/II.—1895. sz. magas rendeletével az ország törvényhatóságai felhivattak a polgári anyakönyvvezetői kerületek beosztása s a polgári anyakönyvvezetők kijelölése iránt.

Ezen fenti számú magas rendelete alapján Fejérmegye tekintetes közigazgatási bizottsága a f. évi február hó 11-én 179.180/kb.—1895. sz. alatt hozott határozattal kiküldött bizottsága úgy az anyakönyvi kerületek számát, valamint a polgári anyakönyvvezetőket is beosztotta, illetőleg kijelölte a ezt Fejérmegye tek. közigazgatási bizottsága elfogadta.

Sajnosan kellett azonban hódolattal alulrottnak azt tapasztalunk, hogy ezen beosztásnál a kijelölt anyakönyvvezetők (községi- és köryezetők) alig 1 százeleke részére hozatott javaslatba a magas kormánytól az anyakönyvvezetői munkálatok teljesítésért 50—100 frt csekély fizetés, mondhatni honorárium javaslatba.

Mely javaslat annál inkább súlyosan és fájdalmasan érinti megyénk, illetve járásunk jegyzői karát, mert az állami anyakönyvek vezetéseért már ezen törvénynek még mint törvényjavaslatnak az országgyűlés elé történt terjesztése alkalmával a magas kormány által kivétel nélkül minden anyakönyvvezető részére

100—150 frt, minden helyettes anyakönyvvezető részére 50—100 frt csekély fizetés lett kiltatásba helyezve, illetve előírnyozva s ennek szem előtt tartásával más megyék törvényhatósága által kivétel nélkül minden anyakönyvvezető és helyettes részére lett is az előírnyozat, illetve a javaslat megtevé; addig megyénk tek. törvényhatósága részéről alig néhány község, illetve anyakönyvvezetője részére lett anyakönyvvezetői díj a magas kormánytól javaslatba hozva.

Mint hogy pedig egy a méltányosság, valamint az osztó igazság csak az lehet, — mit a magas kormány a törvényjavaslatnak az országgyűlés elé történt terjesztése alkalmával is kontemplált, — hogy t. i. minden anyakönyvvezető, legyen az bár községi jegyző vagy bárki más 100—150 és 50—100 frt fizetéssel honoráltassék a teljesítendő és nagy felelősséggel járó munkáért.

Mindenzen fenti indokainkat a midőn nagybecsű és magas figyelmébe ajánlani bátrnak vagyunk, — hódolattal eszedünk Nagyméltóságú s Kegyelmes urunk előtt mint a vaáli járás jegyzői egytelének e célra kiküldött képviselői és meghatalmazottai, hogy a fentebb előadott indokaink kegyes figyelmére méltatása mellett, — eltekintve Fejérmegye tekintetes Törvényhatóságának 170.180. — kb. 1895. sz. a. a polgári anyakönyvi kerületek beosztása, az anyakönyvvezetők kijelölése és a fizetés megállapítása iránt hozott határozata, illetőleg javaslatától minden egyes anyakönyvvezetőt legalább is 100—150 frt és minden helyettes anyakönyvvezetőt 50—100 frt bár csekély — de a teljesítendő s nagy felelősséggel járó s a fenti fizetéssel minden tekintetben arányban álló munkáért a fent jelzett fizetésben részletetni kegyesen méltóztatassék.

Kelt Vaálban 1895. évi április 27-én maradtunk

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur,

Kegyelmes Urunknak

mely tisztelettel alázasatos szolgálai:

Bencsik József, s. k., Szűts Jenő, s. k.,

egyleti jegyző, a vaáli jár. jegyz. egyt. ölnöke.

A helyzet.

Szélesend állott be. A kormány és pártja kórdzik azon a nagy „dicsősegen,” melyet Bánffy báró hétfői „válaszai” szereztek a magyar miniszterelnök és a magyar állam tekintélyének, azoközben pedig a félhivatalos *Bud. Tud.* vitézül megeafolta a Pester Lloyd, Nemzet, Magyar Ujság, Pesti Napló és Pesti Hirlap azon multheti hircit, melyek szerint Bánffy báró azért járt utoljára Bécsben, hogy új interpellációt adjon a kiegyezési törvény 8. §-ának Szó sincs róla! Bánffy báró nem tud erről az új interpellációról semmit, de nem is tartja ezt szükségesnek, mert hát ő már a nélkül is mórosra, azaz a magyar miniszterelnök tiszteletére tanította az új külügyminisztert. Szó a mi szó, a mi miniszterelnökünk mégis vitéz logény! Tartuk tehát tiszteletben, a mig él, ha pedig jobb létre szenderül majli, akkor tegyük spiritusba, hadd bálmulhassa az utókor. Hanem az elégtétel hol kósik az éji homályban. Az a bizonyos jegyzők még mindig nem küldetett Rómába s jelenleg a kormány abban loli vigraszít, hogy Kálnoky ment, Agliardi pedig, egy Brüsszelből világgá röpitett kacsa szerint pedig menni fog. Porsze, hogy Agliardi nem marad a világ végeig Bécsben. Vissza fogják hivni, de majd később.

Az *egyházpolitikában* az az ujság, hogy a kormány, ha a félhivatalos „Bud. Tud.”-nak igaza van, nem csinál semmiféle Rückwärtskonzentrirungot, hanem vitézül ragaszkodik a vallás szabadgyakorlatáról és a zsidó recepcióról szóló javaslatok eredeti szövegéhez. A javaslatok tehát, feltéve, hogy a képviselőház újra változatlanul megsavazza, újra visszakerülnek a főrendiházhoz, de már csak az ősszel, mert a képviselőházat, rebus quasi bene gestia, legközelebb szeptember végeig elnapolják.

Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter tegnap vette át hivatalát. A külügyi hivatalnoki kar élén Pasetti báró első osztályfőnök üdvözölte, mire Goluchowski gróf kifejezést adott azon fájdalom érzetnek, melyet Kálnoky gróf távozása benne keltett, majd kijelentette, hogy min-

TÁRCA.

Magyarhon Nagyaszonnyához.

Memnybeli Nagyaszonnyunk! Szentséges szüz Anyánk! Országunk Védasszonya! Hozzád kiált hazánk: Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Szent István királyunknak hallgasd meg imáját, Ki a Te kezeidbe ajánlta országát! Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Az egész világon csak egy Magyarország van S egyetlen oltalma Te vagy a nyenyorszáiban, Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Megváltó Istenünknek dicsőséges Anyja! Bajokkal küzdöknek egyetlen bízalma: Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Tekints le országodra, nyujtsd ki szent kezedet, Mert a mig te vagy velünk, elvesznünk nem lehet: Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Magyarok Nagyaszonnya! Ne nézd büneinket, Irgalmas kezeiddel gyógyítsd sebeinket: Légy oltalma elhagyott népednek, Kik utánad zokogva epednek!

Kalocsay Alán.

DRÁGA KIS COMTESSE.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Irtá: RÉVFI LAJOS.

— Itthon van a kis comtesse! — Kiáltotta nagy örömmel a hugom az ő kellemes, csicseregő hangján s hogy a kedves játszótársra hazajött, rendkívüli boldogságban uszott.

Ez az öröme pedig ismétlődött minden évben. Ahogy a park fáit ruhába öltözték, az alma-, barack galjai főhéher színt vettek magukra, már az én hugom leste a kis grófkisasszonyt.

Milyen igazi boldogság áradt ki e két gyermekből, mikor először meglátták egymást. Az én kis hugom, talán már akkor érezte a kettőjük közti nagy távolságot, félénken húzódott tőle, de az az édes mosolygó arszeliden közeledett feléje, s bátoritva mondta neki: „Jer! majd megmutatom babumát, — tudod, azt a szépet, a melyik beszélni is tud ám!”

Elröppentek mellémek, magamra hagytak . . . Lassan a kastély felé haladtam, ahol már minden rendben volt. A kegyelmes ur itt szokta kipihenni a kőzélet harcainak fátadalmait; mikor az első májusi szellő meglebbent a fák leveleit, mikor a nap éltető sugarai kicsalják a fák rügyeit, évről-évre megjön a levél: „Pár hét múlva megyünk.”

Van is ilyenkor tisztogatózás, felfordulás. Mindenki serényen végzi a maga dolgát, jön az édes atyjuk; tanácskosznak, hogy tesszenék jobban a kegyelmes asszonynak, ennek az áldott lelki természetnek, aki itt is, ott is begyógyít egy-egy sebet. Az ő kedves virágai már ilyenkor nyílnak, szobáját be-

rendezik nemes egyszerűséggel, természetesen nem hiányzik belőle a feszület, az imaszámoly sem. Mert a grófi pár nagyon valóságos.

Hisz' azért olyan jók, nem büszke az egyik sem; együtt térdolnek le a pór néppel az oltári szentség előtt, együtt imádkoznak vele . . .

— Jaj bátyám! jor csak ide, kiáltja egyszerre a hugom. Egy játékkocsi mellett álltak, belorakáltak mindent, hogy majd ők kimennek a nagy diófa alá, ahol rendszeren szoktak játszani.

Odamentem hozzájuk. Nagyon el volt ragadtatva a hugom, hol az egyik, hol a másik játékot vette a kezébe; örült, nevelt, gyermekes őszinteséggel vallotta meg, hogy milyen jó lenne neki is ilyen.

— Melyik a legszebb? — kérde a kis játszótársra kíváncsian. Felkapott egyet a kezébe:

— Ez ol!

— Az a tied lesz, nekéd adom, de igazán ám.

Kihuztam kocsiját a diófa alá. Ott letelepedtek s gyönyörrel legeltettem rajtok a szemeimtet.

Milyen is ez a gyermekkor!

Mily rövid idő kell, hogy összeszokjanak, azután nincs köztük semmi rang; egyik csakugy hampereg a puha, illatos fűben, mint a másik; egyike épugy szedi a rét első virágait, mint a másik.

Boldog gyermekévek! . . .

Ez így ment azután az egész nyáron, felváltva játszottak, hol a kastélyban, hol nálunk. Mikor a kis comtesse volt a sor, jól megrakott kocsival jött a bébé kíséretében hozzánk és ott is csakugy jól mulatott, mint otthon.

dig Kálnoky gróf szellemében fogja vezetni a külügyi hivatalt. A „Fremdenblatt“ lengyel körökben oredt érdekes jellemzését közli Goluchowski grófnak, a ki e jellemzés szerint „nyugodt, józangondolkodású, óvatossá és diszkret. Szellemi tulajdonságaiban jóleső harmónia és besejezettség nyilvánul. Azon férfiak közül való, a kik szabadok minden szenvedélytől s ezért csak nehezen hozhatók ki egyensúlyukból és konzervatív létére való tekintetben már mint lengyel is hü fia a kath. egyháznak“.

Az „*Osservatore Romano*“ Bänffy miniszterelnöknek a képviselőház nyilatkozatait kommentálván, a következőket mondja:

A tényekből konstatálható, hogy a közös külügyminisztérium a magyar kormány külön minisztériuma lett. Bänffy, mint ő maga hangsúlyozta, az új külügyminiszter elé feltehetőleg szabott. Nagyon természetes, hogy Bänffynak nem volt mit válaszolnia az interpellációkra, mert az interpellálók maguk is konstatálhatták az egyszerű tényekből, hogy a legutóbbi különböző események teljesen üresek voltak, a melyek csak azért idéztettek fel, hogy ama tényekben végződjenek, melyek Bänffyt felmentik attól, hogy az országnak és a képviselőháznak magyarázatot adjon. Csapán csak az marad hátra, hogy meg tudjuk, hogy a Beust által létesített dualizmus újabb elnevezést kapjon-e, a mely jobban megfelel a tényeknek, t. i. hogy az osztrák-magyar kancellária helyett ezennel magyar-osztrák-magyar kancellária elnevezést használjunk-e. Hogy pedig egy magyar kancellária az osztrák kancellária mellé, vagy fölé legyen-e rendelve, az még a jövő titka. Addig is meg kell állapodnunk a fenti szavak logikus transzpozíciójánál, minthogy most még nem lehet ama dolgok különválását konstatálni, amit a szavak jeleznek és kifejeznek.

BELFÖLD

— **Katholikus körök.** A váci kath. kör e hó 12-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a rákos-palotai plébánosság kinevezett Chobot Ferenc helyébe egyhangulag Buesek István theol. tanárt választották alelnökké.

— **A nyitrai mandátum.** Az első nyitrai választásból kifolyólag a belügymi-

Bezzog nem kellett az én hugomnak kíséred.

Mihelyt eljött az ő ideje, nem tarthatta vissza semmi sem.

Szépem megfésülte édes anyám, tiszta ruhát adott rá, s vig ugrándozások közt szaladt a kedves barátnéjához.

Igy mult el a nyár.

A kegyelmes ur elbeszélgetett ünnepnapon egyik-másik értelmesebb gazdaemberrrel, kikérdezte bajaikat, milyen lesz a termés, sok az adó, nincs-e valami kértni valójuk?

Odafönt ő mind felhasználta ez adatokat.

Tudta nagyon jól, hogy az szólaltathatja meg az ipari közvéleményt, aki a föld népével érintkezik, aki azoktól veszi értesüléseit. Majd megvizsgáltatta őket, válságos idők járnak, de nyugodjanak meg, jobbra fordul minden, majd megsegíti őket a jó Isten.

Milyen jó is nekünk, hogy ily derék földesurunk van, — mondogatták egymásnak — hálát adhatunk érte az Istennek.

Bizony hálát!

**

Lassan-lassan elrepültek az évek. A két kis leányból nagy leány lett. Az én hugom már mosott, főzött, varrt, — minden dolgot elvégzett, ami egy magyar háznál előfordul. — De ép úgy a grófkisasszony is, aki nekem még most is „kis comtesse.“ Oly élvezettel gondolok vissza az elmúlt időkre, mikor azok a szőke, kékszemű angyalkák még együtt hemperegtek a puha, illatos fűben, mikor még együtt szedték a rét első virágait.

**

niszter tudvalevőleg Árvaszegye fegyelmi választmányát delegálta a választásnál történt visszaélések és szabálytalanságok megvizsgálása végett. A választmány, mely Szmercsányi György főispánból, Kubinyi Árpád orsz. képviselőből és Klinovszky Lenárd főjegyzőből áll, értesülésünk szerint a napokban fog Nyitrán kiszállani és mindenek előtt Tarnóczy Gusztávot fogja kihallgatni. Junius első felében pedig a botrányos választás többi tanúi fognak a vizsgáló bizottság elé idéztetni.

A második választás ellen a nyitrai kerületi néppárt tudvalevőleg kérvényt szándékozik beadni a képviselőházhoz. A kérvényt tegnaptádk be, minthogy a törvényben előírt 2000 ftt biztosítékot már hétfőn befizették a képviselőház pénztárába.

— **Liberális praktikák.** A „Sz. U.“ írja: A választók összehírasa mindenfelé megkezdődik. Az előkészületet az egész országban egyformán tették meg: a bizottságokból nemcsak nálunk, hanem másutt is mindenfelé kihagyták a papokat, akiket eddig oly szívesen használtak fel e díjtalan szolgálatra. Pozsonymegye központi választmányában szóva is tette ezt a dolgot Neumann dr. bizottsági tag; mire azt a feleletet nyerte, hogy a papokat azért mellőzik, mert ők maguk nem hajlandók az összehírasnál továbbra közreműködni. A felszólaló bizottsági tag ezt mindjárt megcáfolta, felemlítve egy esetet, ahol a plébános kijelentette, hogy az eddigi szokásnak megfelelőleg most is kész az összehíras vezetni és mégsem hírták meg a bizottságba. Világos tehát, hogy a központi választmányok felsőbb utasítás értelmében járnak el. A pozsonyhoz hasonló eset nálunk (Vas megyében) is történt. Nem ugyan a központi bizottságban, mert ott nem szólt fel senki. Hanem tudomásunk van arról, hogy egy plébánost megkérdeztek (ugy látszik, az utasítás még akkor nem érkezett le), hogy elvállalja-e most is a megbízást és ő erre egész készséggel vállalkozott: de a vége mégis az lett, hogy a bizottságba még csak nem is jelölték.

— **Lévay Imre halála.** A magyarországi kegyes tanítórendet nagy gyász érte. A rend tartományi főnöke, Lévay Imre hétfőn hosszas betegség után 53 éves korában meghalt. Az elhunyt 1842-ben született Makón, a kegyes tanítórendbe lépett 1861-ben, ünnepies fogadalmat tett 1866-ban és

Multak az évek.

Az én kedves játszótársaim gyönyörű hajadonokká fejlődtek. Különösen az én kedves „kis comtessem“ tetszett nekem nagyon. Megnőttek, de azért még most is együtt sétáltak a park lombos fái közt.

Ugy szeretted ezt a helyet, elrejtette őket a világ szeme elől, titkaikkal együtt. Igen! Titka volt mindkettőjünknek. Gyönyörű, édes titok, megmagyarázhatatlan titok.

Egy ismeretlen hur rezzenet meg mindkettőjünkben, a szív hangjai szólaltak meg odabent.

Ugy féltek tőle, fájt gyönyörrel gondoltak rá, mégsem üzhették ki szívükből azt a sejtelmes valamit.

Szeretted mindkettő.

Pirulva vallották meg egymásnak, hal-kan, sugva, hogy még a fák sem hallják meg; de azok meghallották, kedvesen bölöngáltak a gaikkal; ennek az összelelkező párnak dieshimnuszot zengett az alkonyi szellő, meglebbentette hajfürtjeiket, zsongva suhant tova, én is attól tudtam meg titkaikat.

**

— Hugocskám! tudok ám én valamit! Rám vetted nagy ábrándos kék szemeid, de nem szólt semmit.

— Hugocskám! nagy valamit tudok ám én! ingerkedtem tovább veled.

— Ha tudja, mondja meg.

— Tudja ám azt magácska is.

— En? kérdé csodálkozva.

— Bizony, maga tudja legjobban.

— Honnan gondolja? de már ekkor elpirult.

— Aha! alárultad magad lelkelem!

áldozópappá szenteltetett 1867-ben. Mint tanár Vác-on, majd Budapesten működött, 1874-ben pedig a veszprémi társház főnöke és az ottani főgimnázium igazgatója lett, mely minőségben 13 évig működött s e közben a „Veszprém“, majd a „Veszprémi Közöny“ c. lapokat is szerkesztette. A rend tartományi főnökévé 1891-ben választott s ezen állásban több üdös reformot valósított meg. Az irodalom terén is működött és Kalobdiúhája érdekes összefoglalása az ő esztétikai és életfilozófiai nézeteinek. Egyik legnagyobb műve azonban a budapesti kath. kör, mely az ő fáradozatlan buzgalmánának köszöni létesülését s a melynek elnöke, provinciálissá választása óta pedig tiszteletbeli elnöke volt. O. v. f. n.!

— **Egy képviselő halála.** Körösi Sándor, Debrecen város III. kerületének orsz. képviselője hétfőn 71 éves korában meghalt. Az elhunyt kormánypart és Tisza Kálmán egyik legteljesebb híve volt.

— **A sopronmegyei néppárt egyelőre a sajtó terén az eddiginél is nagyobb akcióra készül.** Póda Endre soproni apátplebános „Westungariches Volksblatt“ című lapja, mely eddig hetenként háromszor jelent meg, legközelebb napilappá alakul.

Telefon-jelentések.

Mégis Rückwärtskonzentrierung.

Feltétlenül hiteles forrásból merített értesülés alapján jelenthetjük, hogy a zsidó recepcióról szóló javaslat a főrendiház által elfogadott formában, tehát a 2. § kihagyásával legközelebb legfelsőbb szentesítés alá terjesztetik. A 2. § pedig új stíluslással a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatba fog beilleszteni.

A képviselőház ülése.

Ülés elején Bohonyi Gyula előadó bemutatja a képviselő választási bíráskodásról szóló törvényjavaslat előzetes tárgyalására kiküldött külön bizottság jelentését.

Egy szemrehányó pillantás volt a válsz, majd ki akart futni a szobából, de én megfogtam, megöleltem az én kedves kis hugomat, s szép csendesen sugtam a fülebe:

— Hát igazán szereted?

Két kezét vállaim köré fűzte, egy kutató pillantást vetett rám, s akaratlanul is ellebbent ajkairól:

— Szeretem.

Azután kiragadta magát karjaimból, elfutott, mint egy félnék özike.

**

Nemsokára szájról-szájra adták a faluban, hogy a kis comtesse férjhez ment, meg az Ilka kisasszony is.

Tehát az alkony kedves szellője igazat mondott, a titok ismeretes. Hiszen most már nem is bánják.

Hát csakugyan férjhez mentek. Itt hagytak engem.

Két galambtisza lélek mondta el falunk kised templomában a „Holtodiglan, holtomiglan.“

Sohasem felejttem el ezt az esküvőt. Együtt volt a monnyegzőjük is. Tiszta, hófehér ruhában, mintha az Istennek két zengő angyala szállt volna a földre, hogy megvigasztalja az embereket.

Szemeik a boldogság könnyeiben usztak, halkán, alig hallhatóan ejtették ki ezt az egy szócskát: Igen.

Mintha két csodálkozó galambot láttam volna e pillanatban fejeik fölött.

Itt hagytatok.

Isten áldjon meg benneteket! Legyetek oly boldogok, mint az én szívem kívánja, drága „kis comtessem“, édes, kedves kis hugom!

Bethlen Balázs gróf betérjészt néhány vicinális vasutról szóló jelentést.

A tegnapi tárgyalás javaslatoknak 3-ik olvasásában való elfogadása után következnek a delegáció tagjainak válaszlata. Megválasztottak: Róndes delegátok: Ábrányi Emil, Apponyi Albert gróf, Andrássy Tivadár gr., Berzeviczy Albert, Bethlen Ödön gr., Busbach Péter, Csernátóny Lajos, Darányi Ignác, Deákus Ernő, Esterházy Mihály gróf, Falk Miksa, Fejérvényy Ferenc, Fluger Károly, Francisi Henrik, Gyurkovics György, Harkányi Frigyes, Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Jókai Mór, Láng Lajos, Lukács Béla, Mohay Sándor, Münich Aurél, Nákó Kálmán gr., Nikolics Fedor h., Nyáry Béla h., Pávics Armin, Pulszky Ágost. Rakovszky Géza, Rohonczy Geodon, Szapáry Gyula gróf Szerb György, Szell Kálmán, Spevez Ferenc, Telegi Sándor gróf, Tisza István, Tisza Kálmán, Tolnai Lajos, Urányi Imre. Póttágonak: Görgei Béla, Gajári Ödön, Thoroeczay Miklós gróf, Dániel Gábor, Papp Géza, Telegi Domokos gróf, Meltzer Oszkár, Klobusiczky János, Rosenberg Gyula, Adamovics Béla.

Az ezredes kiállítás költségeinek fedezése céljából rendező osztályorszátekről szóló javaslat Műleke Lajos és Lukács László pénzügyminiszter felszólalása után általánosságban és részleteiben elfogadták.

Több mentelmi ügy tárgyalása folyamán Krajszics Ferenc, a mentelmi bizottság előadója kifejti, hogy az első nyitási választásnál jelen volt ellenzéki képviselők (Pázmány Dénes, Kunl Jenő, Okolicsányi László, Förster Ottó és Tomcsányi László) mentelmi joga nem szünetelt, mert kéri a házat, hogy erre nézve ne intézkedjenek.

Kovács József erre vonatkozólag ellenveleményt ad be és bebizonyítván, hogy a nevezett képviselők mentelmi joga Nyitrai megsértetett, kéri a házat, hogy ezt torolja meg. (Helyeslés balfelől.)

Horánszky Nándor tekintve, hogy ezen ügyben meg van indítva a fegyelmi eljárás, nehogy a ház a bírák ítéletét befolyásolja, indítványozza, hogy a ház erre vonatkozó határozatát halassa el. (Helyeslés balfelől.)

Ugron Gábor úgy látja, hogy a mentelmi bizottság többsége a sérelmeket eltussolja. Sajnos, hogy ez a többség pártérdék szempontjából magyarráza a mentelmi jogot. A mi Nyitrai történet, az durva megtámadása a ház méltóságának. Csodálkozok, hogy erre a jobboldalon ülő képviselőknek nem szövik arcukba a vér. Tarnóczy lotartóztatással fenyegette Nyitrai az ellenzéki képviselőket és ezzel megsértette a mentelmi jogot. Nem fogadja el a bizottság indítványát. (Helyeslés balfelől.)

Chorin Ferenc védi a bizottság indítványát. Apponyi Albert polemizál Chorinnal és Horánszky indítványához csatlakozik.

Herman Ottó szerint a bizottság kinyúlja a törvényt. A mentelmi jogot már évek óta nyitják, hogy ellenzéki képviselőknek nincs igazsága, pedig a mentelmi jog nem egy párté, hanem az egész házá.

Hoitsy Pál sem fogadja el a bizottság indítványát.

Drakulics Pál Horánszky indítványához csatlakozik. A bizottság indítványának elfogadása csak felháborítaná a választási elnököket törvénytelenségek elkövetésére. (Ugy van balfelől.)

Krajszics Ferenc újabb felszólalása után a többség elfogadja a bizottság indítványát, Kovácsot és Horánszkyt pedig mellőzi.

Ezután kijavítják a szólódelezmavalságról szóló törvénybe csuszott sajtóhibát.

Következnek az interpellációk.

Vajny István hosszabb beszéd kíséretében interpellálja

a) a földművelésügyi minisztert a munkás-keresés és munkás-kimélő vidékeket összekötő teendő kormány intézkedések tárgyában;

b) a belügyminisztert az iránt, hogy a hatóságok a munkások és a munkaadók között felmerülő vitás ügyekben nagyobb részrehajlátlanságot tanúsítsanak;

c) a kereskedelmi minisztert az iránt, hogy a vám kedvezmények terén jövőre visszafélések ne történjenek; és

d) a pénzügyminisztert az iránt, hogy szándékozik-e még az ország törvényjavaslatot betérjésztetni a tőzsdé megadóztatásáról és a tőzsdéjének szabályozásáról.

Ugron Gábor hivatkozva a kiegyezési törvényre és Goluchowski külügyminiszternek Bánffy báró által ellen nem jegyzett kinevezésére, továbbá

arra, hogy a kiegyezési törvény a császári ház miniszterét nem ismeri, kéri a miniszterelnököt: minő joggal jegyezte ellen azon legfelsőbb köziratot, melyben a király tudatja vele Goluchowski gróf kinevezését.

A s b o t h János hosszabb interpellációt intéz a miniszterelnökhöz a kiegyezés fentartása ügyében. Felemlíti, hogy a szabadelvű párt „a kiegyezés egyetlen megbízható oszlopának” hirdeti magát, sőt „a legridegebb közjogi konzervatívizmust” proklamálja és mégis minden válság alkalmával azzal fenyegetőzik, hogy a szélső ballal együtt ellenzékbe megy. A jelenlegi szabadelvű párt a volt Deák-párt és a balközép egyesüléséből alakult és utóbbinak vezére még március 11-én kijelentette, hogy ő régi elveit az u. n. „bihari pontokat” soha meg nem tudadta, a 67-es kiegyezést elvi alapul soha sem fogadta el. A jelenlegi szabadelvű pártban három irányzat létezik, az egyik Deák szemlében akarja fentartani a kiegyezést, a másik a legridegebb közjogi konzervatívizmust hirdeti, a harmadik pedig a bihari pontokat vallja.

Ezek után kéri a miniszterelnököt, hogy ő, mint a szabadelvű párt vezére, e három irányzat melyikehez tartozik és melyik irányban akarja vezetni a ház jelenlegi többségét? (Tetszés balfelől s a középben.)

Bessenyei Ferenc a temes-béga-völgyi vizsgálóbizottság tárgyában interpellál.

Az összes interpellációk közöltetni fognak az illető miniszterekkel.

Ülés vége 1/2 órakor.

A legközelebbi ülés pénteken lesz.

A fejér-tolnámegyei vicinális vasutak.

A képviselőház tegnapi ülésén a Vas-kapu-szabályozására vonatkozó javaslat keltezt érdemlegesebb vitát. Ebben az ellenzék részéről Pap Elek és Horánszky indokolták meg álláspontjukat, a melynek alapján a javaslatot visszautasították. Védelmeztek a javaslatot a volt, valamint a mostani kereskedelmi miniszter. Ezenkívül több vicinális vasúti javaslatot fogadtak el a Ház. E javaslatok tárgyalásánál Horánszky és Botlik utaltak ismét arra, hogy a kormány némely h. é. vasutal szemben bőkezű protekciókat osztogat. Vidékünket közelebről érdeklő, hogy többek közt a székesfejevár-szabolcs-adony-paksi helyi érdekű vasutó ügyét is tárgyalták. Az ülésnek erre vonatkozó részét itt közöljük.

Bethlen Balázs gróf, a közlekedésügyi bizottság előadója elfogadásra ajánlja a paks-adony-szabolcs-székesfejevári vasutára vonatkozó törvényjavaslatot.

Botlik Lajos: Tisztelet Ház! Az utóbbi időkben a helyi érdeklő vasutak építési költség mind nagyobb mérvet ölt. Emlékszem, hogy abban az időben, midőn Péchy Tamás tisztelt képviselőtársunk állott a közlekedési miniszterium élén, 200,000 forint volt a maximális összeg mérőföldenként, a melyből a helyiérdeklő vasutak építendőek voltak. Később még olcsóbban építették a helyiérdeklő vasutakat, ha jól emlékszem kilométerenként 26.000 forinttal. Hogy miért kelljen a fejér- és tolnámegyei helyiérdeklő vasutak építését 46,000 forinttal előírni, azt belátni nem tudom. Igaz, hogy ennek a vasutnak egy része, ha jól emlékszem 25 kilométernyi része, mint másodrendű vasut lesz kiépítve; de ez oly kis különbséget tesz egy 101 kilométernyi vasutal, hogy kilométerenként legfeljebb 3000 forintnyi költség többletet fog igényelni. A telep-nehézségek sem oly mérvűek, a melyek indokolnák ezt a nagy kiadást és időnköltséget azt, hogy az állam postaszállítási címén 15,000 forinttal járjon évenként ezen vasut építéséhez, akkor, midőn egy másik vasutvonal is még közel hozzá, mely a forgalmat szintén közvetíti, és midőn a Duna is ott folyik, mely szintén könyviti a forgalom közvetítését. Továbbá tisztelt Ház, hogyan jut az állam ahhoz, hogy 15,000 forinttal járjon hozzá évenkénti vasut költségéhez, vagy ezt megváltoztassa az összegben 300,000 forinttal, továbbá külön segély címén szintén 300,000 forinttal, összesen 600,000 forinttal? Ez

érthetetlen dolog és én a közvagyonnak ilyen helytelen kiadásához nem járulhatván hozzá, a törvényjavaslatot nem fogadom el. (Helyeslés a baloldalon.)

Boros Béni a törvényjavaslat mellett emel szót.

Elnök a vitát bezárja. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter néhány szóval megjegyzi, hogy ha egy vasut drágán épül, az nem a kormánynak, hanem az illető vidéknek épül drágán.

A Ház többsége elfogadja a javaslatot.

Ennyit a képviselőház tárgyalásáról. A javaslatot elfogadták s ezért nem dhajjúk vitatni, mennyire alaposak vagy nem alaposak Botlik Lajos kifogásai az ellen, hogy az állam is hozzájárul a vasut költségeihez. Nem is azokhoz fordulunk, a kik felszólaltak, hanem azokhoz, a kik hallgattak. Azok pedig a fejérmegei orsz. képviselők, név szerint Tóth Aladár, Nagy Gyula és Lits Gyula. Ki tudja megfajteni azt a talányt, hogy ezen urak egy árva szóval sem mutatták, hogy a vasut ügye tulajdonképpen az ő kerületeiket is érdeklő?

Városi és vidéki hírek.

— **Augusta főhercegné betegsége.** Augusta főhercegné — mint egy brünni távirat jelenti — napok óta ágyban fekszik. A főhercegné nagyon meghűtötte magát. **Wiederhofer** orvosnart már néhány nap előtt konzultálták. Tegnapi napján a főhercegné állapotában.

— **Dr. Steiner Fülöp** megyés püspök most adta ki f. évi VII-ik körlevelét, melyben közli XIII. Leó pápa körlevelét, a közlőgő pünkösdi hét kilencnapos (novena) ajtatosságának tartásáról.

— **József főherceg és a leégett cigányok.** Az alsó-kubini tüzvész az ottani muzikus cigányokat is hajléktalanokká tette és mindenüket elhamvasztotta. Nagy nyomorúságukban Teleki József cigányprimárnak eszébe jutott, hogy József főherceg a cigányoknak nagy pártfogója, tehát jó lesz irni neki, hátha megkönnyíri rajtuk. Cigányul írta primitív levelét, a mely magyar fordításban így szól:

Nagyon körjük téged Nagy Ur, légy kegyes, hogy mi nagyon leégtünk és egy gyermek leégett és a lába, úgy fekszik benne és nem marad rajtunk sommi sem, a mi feleségeinken nem marad semmi, csak épen ami rajtunk volt. Legyen Véled az Ur Istom! Csókoljuk a Te lábaidat, a Te kezeidet, Nagy Ur!

— **Személyi hír.** Szógyény-Marich László berlini nagykövet a jövő héten rövid ideig tartó szabadságra indul s ellátogat fejérmegei birtokára is.

— **Tanító választás.** A **Bardon** József halála által megüresedett vizvárosi főtanítói állásra, mint értesülünk, pályázni fognak: Jungwirth Simon, a ki székesfejevárott 30 évet, Gyurtsik Márton, a ki 16 évet, Nyéki Jenő, a ki 15 évet, Szabó János, a ki 14 évet és Szirbec József, a ki 7 évet töltött ezen pályán. A választás az eddigi megállapodás szerint június hó elején fog megjelenni.

— **Miniszter köszönete.** Emlegettük már, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetet mondott **Prifach** József nagypróbstának, ki a pákozdi r. kath. iskola javára 500 frtos alapítványt tett. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium köszönet levele így hangzik:

Fejérvármegye kir. tanfelügyelőjének f. évi. április hó 20-án 70. sz. alatt kelt jelentéséből örömmel értesültem, hogy Cimed a pákozdi r. kath. elemi népiskola javára 500 frtot tett le alapítványul, oly célra, hogy ezen összeg kamatából

évenként a nevezett iskolába járó szegény gyermekek részére tankönyvek, írószerek szerzettessenek be. Nagy örömmel szólal, midőn Cimednek a népoktatás érdekében tanúsított ezen nagylelkű hazafiás aldozatkészségéért őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom.

Wlassics Gyula s. k.

— **Kinevezés.** Nagy Pál honvédségi póttartályos a Székesfehérvárott állomásozó 17-ik honvédegyezredhez tartalékos segédlelkészévé nevezetett ki.

— **Megtérés.** Somogyi Julianna hodaiki ev. ref. özvegy, f. hó 19-én tért vissza családjával együtt a rom. kath. hitre. A hitvallást az odavaló rom. kath. templomban tette le *Szentiványi* Károly helyi plebánus kezébe, a ki megindította sz. beszédet is tartott a megtérthez. Az ünnepélyen számos református hívő is részt vett, akikre az egyházi szónok beszédje mély hatást tett.

— **Áthelyezés.** Ó Felsége Babó András vaáli aljárásbíró a békéscsabai, Kilyén Károly abrahdányai aljárásbíró pedig a vaali járásbírósgához saját kérelmükre áthelyezte.

— **A tóvárosi olvasókör** f. hó 26-án d. u. 3 órakor a kör helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgyát az üresedésben levő előző szók betöltése képezi. Elnökké értesülésünk szerint Fiáth Miklós bíró főispánt fogják megválasztani.

Egy tanító kiténtetése. Waldinger Márton mányi, rom. kath. kántor-tanítónak a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitünő buzgalmaért a vallás és közoktatásügyi miniszter közönyt mondott, megdicsérte s egyidejűleg 50 frt jutalomban részesítette. *Festetics Bennő* gróf kir. tanfelügyelő a miniszter határozatát a következőkben adta ki kiténtetett tanítónak:

Tekintetes *Waldinger Márton* r. k. kántor-tanító uram Mányon.

Örömmel közlöm tekintetes Urasággal, hogy a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur folyó évi április hó 23-án 17020. sz. alatt ezen kir. tanfelügyelőséghez intézett leirata értelmében, méltányolva Önnek „a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitünő buzgalma”-a részben való elismerését fejezi ki általam Önnel szemben és ez alapon való fáradozásának némi jutalmul 50 frt. vagyis ötven forintot engedélyezett javára az állampénztárból, mely összeget én címre a mai napon utalványon postára adtam.

Tekintse ezen kiténtetést a multban teljesített hazafiai lelkes működéséért való elismerésnek és jutalomnak, jövőre nézve pedig a biztatás jeléül arra nézve, hogy edes hazánk szép nyelvét a jövőben is az eddighez hasonló buzgalommal és szeretettel ápolja és terjeszse a gondjaira bízott növendékek között.

Végül felhívom tisztelt tanító urat, hogy a most adományozott összegnek a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriummal leendő elszámolása céljából, annak átvételét igazolva és 19 kr. értékű helyleggel ellátott szabályzerű nyugtáját sziveskedjék hivatalunkhoz betérjeszteni.

Fogadja egy alkalommal ezen kir. tanfelügyelőségnek is nagyrahacsúlását és kiváló tiszteletet, melylyel vagyok

Székesfehérvárott, 1895. május hó 20-án.

Gr. *Festetics* s. k.,
kir. tanfelügyelő.

— **Egy snájdig leirat.** Két héttel ezelőtt sürgettük bizonyos városbéli kö-
röknek nem nagy örömére — s ma megvan:
a belügyminiszter döntése — a mult évi okt.
28-iki városi közgyűlésen elfogadott új szabályrendelet, s a városi tisztviselőknek ugyanakkor rendezett fizetésüge felett. A többi mint egyéb író terjedő miniszteri leirat, melyet a tanító közimre államtitkár írt alá, alaposan módosított a szabályrendeletén s hogy többet ne említsünk megsemmisítette a közgyűlés azon értelműen határozatát, mely szerint a közgyűlés állás eltörölendő.

Hasonló alapossgal kritizálja agyon a leirat a pénztárkezeléso vonatkozó S-akat, végül pedig a *tisztviselők fizetésrendezéséről* hozott közgyűlési határozatot megsemmisíti, mert az a fizetésrendezés „nem elvi alapon, bizonyos rendszer szerint történt, hanem teljesen öletszerűen és minden indokolás nélkül egyes alkalmazottak fizetése felemeltetett, minek folytán a fizetések közt fennforgó aránytalanság még inkább fokoztatott.” Mindezek után felszólították a város közönsége, hogy egy a szabályrendeletre, mint a fizetésrendezésre vonatkozólag új, módosított határozatokat hozzon s azt jóváhagyás végett terjessze fel ismét a belügyminiszterhez.

— **Esküvő.** *Krécsy* Béla Állami mérnök f. hó 25-én d. e. 1/2 12 órakor vezeti oltárhoz a székesegyházban *Tóth* Béla honvéderesded kedves leányát. 11 m á t.

— **Tanárok és tanítók öröme.** Az 1894. XXVII. t.-c., mely a nyilvános tanítói igazgatók, tanárok, tanítók igazgatóinak és tanítóinak nyugdíjazásáról és hozzátartozók ellátásáról intézkedik, még a mult évben. *Eötvös Loránt* báró kultuszminiszterisége alatt emelkedően törvényre. *Eötvös* báró ugyancsak a mult évben 55,360. sz. a. adta ki a végrehajto rendeletet s odantúszította a tanfelügyelőseknek az orsz. nyugdíj- és gyámintézet megalkotása érdekében, hogy főlév alatt szolgáltsák be az adókat a fenhatóságuk alatt álló azon tanítókra, melyek a nyugdíj- és gyámintézetbe beletartoznak. *Festetics Bennő* gróf székesfehérvári kir. tanfelügyelő, mint értesülünk, már is eleget tett ezen felszólításnak és ezzel különösen a helybeli kereskedelmi akadémia tanári karában kéltett nagy megelégedést. Az akadémiai tanári kara eddig ugyanis nem bírt nyugdíj igényekkel s ebben lehetősége azon, az eredményes tanításra nézve nem épen előnyös körülménynek, hogy a tanári karban kéltetnél gyakrabban állottak be személyváltozások. Ezen a bajon most segítve van, a mi nemcsak a feladatra magaslatán álló tanári karnak, hanem magának az akadémianak is hasznára válik.

— **Megüresedett katonai alapítványi hely.** A *Tonelli* Tádó őrnagy féle alapítványi hely élethossziglan tartó évi 41 frt járadékkal megüresedett. Ezen alapítványra csak szegény katonatisztek és katonai tisztviselők özvegyei és árvái pályázhatnak. A kellő felszerelt pályázati kérvények f. hó 31-ig a 69. hadkiegészítő parancsnoksághoz nyújthatók be.

— **Értesítés.** Felkértünk a következő sorok közlésére: A játékon nyegylet tagjait van szerencsém tisztelettel értesíteni, miszerint *Méltóságos Prifach* József pápai prelátus nagyrapost ur az egytelért a szokásos isteni tiszteletet: *folyó évi május 25-én d. e. 9 órakor* fogja a székesegyházban megtartani. Kérem az egytel tagjait, hogy a fenti napon *reggel 1/2 9 órakor lakdsomon minél számosabban* megjelenjen sziveskedjenek *Székesfehérvár 1895. május 22-én. Szőgyény Marich Julia* védnök.

— **Helyoigazítás.** *Perényi* Béla jubileumának legutóbbi számunkban közölt leírásánál egy hiba csuszott be, a melyet ezennel oda igazítottunk, hogy *Perényi* Belát tanítványai nevében nem *dr. Saára* Gyula, hanem *Tóth* Aladár orsz. képviselő köszöntötte fel, s ugyanúgy adta át neki a tanítványok ajándékát is, míg *dr. Saára* Gyula a helygyek esküjét adta át az ünnepeltnek rövid beszéd kíséretében.

— **Tanítók arvának figyelmébe.** *Hellenstein* Er Imre városi közgyűlés a következő felhívást intézte a székesfehérvári tanítókhoz és tanítónökhöz: „A nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 18,100. sz. körrendeletének értelmében felszólítottam a helyben lakó tanító urakat vagy özvegy tanítókat, kiknek a város gyámhatósága alatt levő fia vagy leánygyermekük vannak, miszerint a köznevelésügyi és Dabrecben létesített tanítói

fiu és leányvárházban leendő neveltetés és teljes ellátás kedvezményét igénybe öhajtsák venni, náiam a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

— **Törvéyszék.** Ismeretes *Reinitz* Mihály ósz-utcai kávéháztulajdonos becsületsértő felépése a katonai őrzéssel szemben. Ezen ügyben végre-valahára tegnap tartott meg a végvárgyalás, melynek folyamán *Reinitz* hatóság elleni erőszak bűnében és becsületsértés vétségében bűnének találtatott s ezért egy havi fegyházra és 30 frt büntetésre, esetleg további 3 napi eljárásra ítéltetett. Vádlott az ítélet ellen felebbezett. — *Szűts* Jánosné felesült lakos a *Marsik* Ábrahám kárára elkövetett lopásért 6 havi. *Eskültis* András tárnoki lakos pedig a *Varga* István kárára elkövetett lopásért 8 napi fegyházra ítéltetett.

— **Dalestély.** A székesfehérvári „*Polgári Dalkör*“ f. évi június 2-án, pünkösdi vasárnapján a helybeli „*Polgári Jövőde*“ helyiségében táncdal egybekötött dalestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldettek. Belépti jegyek: magánjegy 60 kr., családjegy 1 személy után 1 frt, több tag után 1 frt. 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugdíjatnak. Kezdeté pont 8 órakor.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Etyeki levelezőnk írja nekünk a következőket: Községinak lakosait vasárnap óta egy borzalmas tett tartja izgatottságban. *Budai* József ugyanis, a ki öt gyermek atyja, vasárnap délután *Sváb* György és több jó ismerőse társaságában mulatozni kezdett s a borozgatás tartott körülbelül éjfélig anélkül, hogy együttlétek alatt a legesekélyebb szóráltság is történt volna. Hazameatőkben *Budai* elörántotta zsebkését s olyan szurást ejtett *Sváb*ban, hogy az néhány pere mulva meghalt. A gyilkos látván haladókló áldozatát, haza sietett, betörte otthon az ablakot, bedobálta felső rubát s aztán e szavakkal: „Nem látunk többé“ bucsút vett családjától. A esendőség még az éj folyamán értesült a dolgról, megindította a nyomozást, de ez ideig eredménytelenül. *Budai* valószínűleg öngyilkos lett. Mindkét apátalanná vált család iránt nagy a részvét a községben.

— **Ballett városunkban.** A badapesti opera személyzete *Császár* Kálmán művezető élén ének-művészek közreműködésével városunkban f. hó 30 és 31-én előadást tart. Jegyek előjegyzhetők: *Szekerák* és *Hornvánszky* üzletében.

Irodalom és Művészet.

— **Mindszenty Gedeon élete és költsézete.** *Iria Violet* Gyula; Szerencs, 1895 *Simon* József könyvnyomtató intézetéből. Irodalomtörténeti monografiáink száma ismét egygyel szaporodott és mondjuk ki mindjárt: *Violet* Gyula könyve határozott nyereség, örvendetes haladás e téren, mert nemcsak bohatóan foglalokzik *Mindszenty* Gedeon életével, különösen pedig költsézetével, hanem valóságos korrajzot is nyújt vele, a magyar kál. egyházi költsézetnek monografiáját *Violet* egyszerűtettel és avatott tollal örökítette meg *Mindszenty* Gedeon írói és költői érdemeit és ezzel nagy hálaára kötelezett nemcsak minket katolikuskokat, hanem egyáltalában minden magyar irodalombarátot, a miért is melegen ajánljuk művét olvasóink figyelmébe. A 150 oldalra terjedő, csinosan kiállított kötet kapható a szerzőnél, *Tarcalon* („Zemplénegye”), ára fuve 1 frt, diszes kötésben 2 frt.

— **Jézus Krisztus élete.** *Dr. Kiss* Jánosnál (Budapest, IV. Királyi Pál-utca 13.) megrendelhető az isteni Üdvözítől újabb időben megjelent munkák közt kétségtelenül

a legkitünőbb, *P. Didon: Jézus Krisztus* című világhírű műve, mely az isteni Üdvözítő életét szigorúan tudományos módszerben, de e mellett a szívet-lelkét elragadólag, gyönyörű előadásban tárgyalja. Magyar fordítva kiadta dr. Kiss János. — Két nagy kötet, 3 tőrképpel és egy rajzzal. Ára füzve 5 frt (e. s. 17), rendkívül díszes angol vászonkötésben, két kötetben 6 frt 50 kr. (e. s. 22). Ugyanebből még pompásabb kötésű, aranyfémekkel díszített példányok is kaphatók, melyek minden szalonasztal díszére valók. A két kötet ára kötve díszes tokban 8 frt (e. s. 27). Igó alkalmas ajándék bérmlásra, primiciák- és egyéb alkalmakra.

— **Katolikus szertartás** tanpolgári iskolák számára. Ily cím alatt Tóth József hitoktató egy szertartást állított össze, mely az arányosan beosztott tananyagot előző módorban közli, összefüggésben az egy közép-katekizmusal. Ajánljuk a könyvet különösen a hitoktatók figyelmébe. A megrendelések a szerző címére Szatmárra küldendők.

— **Uj Idők.** A Herceg Ferenc által szerkesztett „Uj Idők” f. é. 22-ik számában találunk szép elbeszélést Mikszáth Kálmántól, Békefi Antaltól, igyessen kiadomborított verset Telékes Bélától. Közöl egy rövid értekezést a párbajról, mely az eddig keresztény szemlében szerkesztett lapnak nem válik előnyre. Képei, melyek nagyrészt Strobl magyar ezobrász műtermét áprázolják, jól sikerültek. Az „Uj Idők” ára egész évre 8 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrásy-ut 10. sz.

— **Az 1848–49-iki szabadságharc dalai és indulói** címen *Kálly Gyula*, a magyar zeneegyesület alelnöke és a magyar zeneiskola tanára dalgyűjteményt szándékozik kiadni, melyre most hirdet előfizetést. Az érdekes gyűjtemény július végén jelenik meg és ára, 2 frt 50 kr., a kiadó címére (Budapest, Kaziney-utca 2. sz.) küldendő.

Közgazdaság.

A gazdák kongresszusa.

- A határozati javaslatok. —
- Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 21.

A kiadott program szerint a tanácskozáskor igen érdekes és hasznos dolgokat ölnek fel és az előterjesztendő és megvitatandó határozati javaslatok sok üdvöset és célszerűt tartalmaznak.

A határozati javaslatok közül a legfontosabbak azok, a melyek a gazdasági szakoktatásra, a hitelügyre, az egyes adók reformjára, a vámügyre, a vasuti díjszabásokra a tőzsdé reformjára, a gazdasági munkások helyzetére, a szeszmonopoliúra és a mezőgazdasági érdekképviseletre vonatkoznak.

A gazdasági szakoktatást illetőleg teljes és alapos reform javasoltatik, és ezt egy, a magasabb igényeknek megfelelő módon dotált és felszerelt, az egyetemi, fakultások jellegével jogaival felruházott gazdasági főiskola után kívánják megoldani a mely a magasabb elméleti szakképzést lehetővé teszi.

A hitelügyre vonatkozólag kiemeltetni kéri, hogy ha az aranyvaluta az ár egyedüli mértéke, úgy ez szükségképp az árak hanyatlását vonja maga után, és pedig első sorban a gazdasági termények és a gazdasági ipar körében érezhető ezen hanyatlás. A kongresszus elismeri azt, hogy az aranyvaluta vagy bimetalismus kérdésében az általános irányt kell követni; külön állást hazánkban el nem foglalhatunk; de hangsúlyozza egyszerre mind azt, hogy a menyiben az ezüstenek is, mint értékmértéknek szerep juthat, ez érdeklőben áll. A valuta-viszonyok fejlődése jelen korszakában a gazdasági ipar különös figyelmet igényel. A mezőgazdasági hitelügy a növekedő hazai

tőkegyűjtésben kellő támpontot talál, a pénzpiac egészséges fejlődésének és az elhelyezést kereső tőkének a mezőgazdasági hitelre való irányítása biztosítása mellett. A kormány oly pénzügyi politikát kövessen, hogy ezáltal a földművelési érdekeknek szükséges pénz mindenkor rendelkezésére álljon és könnyen hozzáférhető legyen.

Az egyes adók reformjáról szóló határozati javaslat igen hasznos indítványokat tartalmaz és érdekes, a mit a földadóról mond: A földadó mai magassága egyenesen tarthatatlan. A 25%, melyet a reform szeme előtt tart, szintén tarthatatlan. A földterhermentesítési járulékok 84%-a jogilag is egészen igaztalan, annál inkább annak állandósítása. A mellett aránytalan a másnemű jövedelmek megadóztatásához képest. A pénzügyminiszter ugyan a tényleges tiszta jövedelmek csak 15%-ára teszi a terhet s valóban az általunk beszerzett adatok is 15–20% közt mozognak. Akkor azonban a mikor pl. a kereseti adónál a 10% jelöltetik ki s az is csak 11.000 frtnyi tiszta jövedelem mellett maximumul: ezen 15–20% alkalmazása már a minimumnál valódi abszurdum volna magában is. Hozzájárul az 1867–72-iki átlagáraknak asóta való nagymértvű hanyatlása, mely a 20%-nál bizonyosan sokkal nagyobb ma. Sőt, ha az 1873–78. évi átlagárak tekintetbe vételével állapítottatik is meg a kataszteri tiszta jövedelem 1565 millió forintban, ez a tétel is helytelen, igaztalan. Mind az értékesítési, mint a termelési viszonyok változtak, még pedig a gazdára nézve kedvezőlenebbékké.

A vámügyre vonatkozó határozati javaslat kiterjed a többi közt az olasz bor behozatalára és az örles engedélyre és összegző a következőket kívánja: Az általános vámtarifája, a mely összes vámserződéseink kiindulási pontját képezi, módosításra szorul. Ma vámaink egyáltalán nincsenek, a létezőt csak finanszírozzuk, a melyek a hazai termelés nem védik. Az általános vámtarifának tehát több, reánk magyar termelőkre fontos tétele felemlendő oly mértékben, hogy az nyors termelésnek az idegen termények betödulása ellen védelmet képezzen.

A vasuti díjszabás fontos kérdésében a következő kívánalmak teljesítését kéri: Allitassanak fel a nagyobb hatáskörrel felruházandó üzletvezetőségek mellé a vidéki érdekeltségű gazdaközönység megfelelő részvételével vasuti tanácsok, melyeknek hatásköre és rendelkezési jogkora törvényhozásilag szabályoztassék, törekedjék oda a kormány, hogy lehetőleg egyet-értésben a közép-európai államokkal, egy, az áruosztályozásnak korszerű és a mezőgazdasági érdekeket szem előtt tartó reformja alapján egységes schemát állapítsanak meg, melynek alapján a személynél megbeszélendő egységitételek és a forgalomra befolyással bíró mellékletek törvényhozásilag lesznek szabályozandók.

A tőzsdé reformját illetőleg, a mely a legutóbbi időben egy sajtóban, mit a parlamentben gyakran szóba került, az ide vonatkozó határozati javaslat alapos ujtásokat és lényeges megszorításokat követel, hogy a túlzott üzérkedésnek eleje vessék.

Az alföldi munkások mozgalom ellensúlyozására a következő határozati javaslat van előterjesztve. Mondja ki a kongresszus, hogy:

1. szükségesnek tartja egy központi munkásközvetítő intézet szervezését, mely a munkáskereslet és a munka-kinálatot az egész ország területére nézve nyilvántartani és a lehető legelőször vasuti szállítás igénybevételével kiegyenlíteni legyen hivatott;

2. megteremtendők az Alföldön az egyoldalú magtermelésről a belterjessebb gazdálkodásra való áttérésnek feltételei, melyek legelőször az Alföldön ceatornázása;

3. az Alföldön a telepitést a járadék elv alapján kívánatosnak tartja;

4. az ingatlan nagybirtok forgalmát korlátozó intézmények az Alföldön jövedőre

a legszűkebb határok közé tereltesse.

Egyik határozati javaslat a szeszmonopolium behozatalát kívánja és kifejti ama elveket, a melyeknek alapján azt megvalósítani akarja.

Végül igen fontos előterjesztések tételtek a mezőgazdasági érdekek képviselői ügyében. A főbb pontok a következők:

Mondja ki a kongresszus, hogy:

1. a mezőgazdasági érdekképviseletnek az egész országra kiterjedőleg egyöntetű és törvényhozási uton való szervezést sürgős szükségnek tartja;

2. hogy a szervezés

- a) társadalmi uton,
- b) a közigazgatással kapcsolatban történjék;

3. hogy az érdekképviseleti szervezetek hasznos működéshez biztosításul a törvényhozás által a földadónak bizonyos százaléka szavaztassék meg.

A kongresszuson tárgyalt javaslatokból látható, hogy a tanácskozáskor érdekeseknek és hasznosoknak ígérkeznek és óhajjuk, hogy a III. országos gazdakongresszus gyakorlatilag is sikeres tevékenységet fejtsen ki.

A kongresszus szakosztályai hétfőn kezdték meg működésüket. A tanácskozáskor a következő érdekesebb részleteket közöljük:

A mezőgazdasági és szakoktatási szakosztályban E. g. n. Lajos egy mezőgazdasági főiskola, egy középiskola és egy alsóiskola létesítését sürgeti. Ugyan ilyen szemlében szólaltak fel Mudrony Soma Kodolányi Antal, Baross Károly, Bekessy László, Erős Rezső, Kovara Frigyes, mire az előadó határozati javaslatot elfogadták. Blaskovich Ferenc a nép gazdasági szakoktatásának szükségességét hangsúlyozta. A teli tanfolyamok tartása mellett tör lándzsát és felemli, hogy a délvideki földművelők gazdasági egyesülete már két télen rendezett 44 községben gazdasági tanfolyamokat, melyeken mintegy 1600 tanítvány vett részt.

A növénytermelési bizottságban rövid vita után elfogadták Cserhádi Ferenc előadónak a dohánytermelésre vonatkozó javaslatát, mely szerint egy jól dotált dohánykísérleti állomás felállítását tartja szükségesnek. Ezenkívül elfogadták a vetőmagtermelés meghonosítására szükséges intézkedések megtételére és a komló-termelésről szóló határozati javaslatokat is.

A hitel-, biztosítás- és adóügyi szakosztályban Felsőzseghy Ferenc előadó hosszabb beszédében okolta meg a határozati javaslatot, mely követeli az egységes biztosítási törvény megalkotását a kárbejelentési eljárás reformját s a szervezeti alapon működő biztosító intézetek támogatását. Matlekovics Sándor nyug. államtitkár itt, mint a kormányk nem ne vallott támogatója azt indítványozta, hogy a szakosztály tekintettel arra, hogy az állam most készüli elő a biztársorsról szóló törvényjavaslatot, a kérdés feletét térjen napirendre. Ez ellen azonban élénken tiltakoztak s a szakosztály végre is majdnem egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

A mezőgazdasági, politikai és értékesítési szakosztályban Tiszta István azt az érdekes nyilatkozatot tette, hogy őt a viszonyok álláspontjának megváltoztatására kényszerítették és ő most agrarius várom hiva és ajánlja, hogy a kongresszus ebben a fontos kérdésben csatlakozzék a kormány álláspontjához. Indítványa azonban elvetetett. A határozati javaslatok mind elfogadtattak.

A telepitési és kívándorlási szakosztályban került a dunántúli kívándorlás kérdése is. Zay Miklós gróf előadó nagyszabású beszéd kíséretében ajánlotta határozati javaslatát: A javaslat feletti vitában résztvettek: Apponyi Albert gróf, Papp Géza, Szily Pongrácz, Károlyi Sándor gróf, Szentiványi Oskár, Tiszta István, Károlyi István gróf, Sághy Gyula, Bernát István, a kik mindnyájan a javaslat-módosítást ajánlották s vita véget érén, a szakosztály a javaslatot ajánlott módosítások figyelembe vételével elfogadta.

Következett a napirend második tárgya, az az alföldi munkások mozgalom. Fábry Sándor előadó igazán nagyszabású, alapos és beható tanulmányra való beszédét a szakosztály figyelemmel hallgatta és élénken helyeselte. Ezután felszólt Tiszta

István, Hieronymi Károly, Zay Miklós, Károlyi Sándor gróf, a kik a határozati javaslat pontjait nem tartván kielégítőeknek, másképen formulázott elvi kijelentések meghozását javasolták. Ezután felszólalt Förster Aurél, ki a határozati javaslatot elfogadta, míg Zselénzky Róbert gróf az agrár-szocializmus okaira vonatkozólag osztja Tisza István álláspontját s szintén a javaslat módosítását ajánlja. 4. pontját kihagyandónak véli s csak a második pont tartandó fenn, de az is csak Tisza Istvánnak azon módosításával, hogy a rendszert tekintetében szigorú szabályok alkalmaztassanak. Előadó zársva után a szakosztály Fábry határozati javaslatát általánosságban elfogadta.

Az értek képviselői szakosztályban Rubinek Gyula határozati javaslatát módosítva elfogadták.

A tegnapi nap folyamán a mezőgazdasági és szakoktatásügyi szakosztály elfogadta az olcsó marhasőről szóló törvényjavaslatra, a méhészet előmozdítására, a hazai tájfatokra, a magyar erdélyi marhatenyésztésre, a kendertermelésre és a ciroktermelésre vonatkozó határozati javaslatokat. A lótenyésztésről szóló határozati javaslatot hosszú és beható vita után módosítva fogadták el.

A hitel-, biztosítás- és adóügyi szakosztályban György Endre előadó hosszabb szakzszerű beszéd kíséretében betérjésként egy terjedelmes határozati javaslatot, mely sürgeti az egyenes adóreformot, de lehetőleg a jelen adórendszer alapján. Követeli a földadó leszállítását, de új kataszter nem óhajt. A házostályadó fentartandó, a házbéradó azonban leszállítandó, az egyenes adók jelen kezelése pedig reformálandó. — Zichy Nándor gróf szólalt fel elsőnek és kijelenti, hogy a kongresszust nem tartja kompetensnek arra, hogy e tárgyban határozzon, mert azt bővebben nem tanulmányozhatta senki. Többet mondunk — ugymond — mint a mennyit mondani hivatva vagyunk, többet mondunk, mint a mennyit egy pár órai tanácskozás alatt helyesen feltehetőnk. Ő is tudja, hogy a gazdák igazságtalanul vannak megadóztatva, azt is elismeri, hogy a mai kataszter rosszabb, mint a régi, de azért jobb szeretne volna, ha olyasmikre, a miket pozitív tudunk, igyekeztünk volna magunkon segíteni, mintsem, hogy az általános adórendszert megtámadják és reformálni akarják. A határozati javaslatot mindazon által, ha már annak tárgyalásába belemennek, általánosságban elfogadja. Szabó József és Weinberger Lipót ugyan e nézetben vannak, mire a szakosztály a hat. javaslatot általánosságban elfogadja. A részletes vita folyamán egyes pontokat megváltoztattak, a többieket változatlanul elfogadták.

A mezőgazdasági, politikai és értekezési szakosztályban Baross Gábor hat. javaslatot terjesztett be, mely szerint az általános vántarifát módosítandó, ugyintén lejárásukkor a kereskedelmi szerződések is. Romániával új szerződés csak általános vántarifának korrekciója alapján volna kötetendő. Az olasz behozatal szigorúan ellenőrzendő, az örösi engedély csak az 1882: XVI. tc. 10. §-ának alapján lenne gyakorolható s végül az orsz. vántarifára újra szervezendő. Hosszú vita után ez a javaslat egyhangulag elfogadtatott. A részletes vita folyamán egyes pontok módosítottak. Végül elfogadták a mezőgazdasági statisztikára vonatkozó hat. javaslatot is.

A telepítés és kőművelés, munkás- és cselédügyi bizottságban ifj. Széchenyi Imre gróf hat. javaslatát, mely szerint az állam segítse elő a magán-telepítést és alakíttassék egy telepítési bizottság, elfogadták. Hasonlóképen elfogadták a cselédtörvény módosítására és az iszákosság meggátolására vonatkozó hat. javaslatokat is.

A gazdasági érdekképviseleti szakosztályban némi módosításokkal elfogadták az értekezési és fogyasztási szövetezeket, a hadsereg ellátásáról, az aukciók, vásárok és kiállításokról és a budapesti vásárcsarnok kihasználásáról szóló hat. javaslatokat, majd hosszabb vita után a gazdasági szakosztály bizottságának rendezésére vonatkozó határozati javaslatot is.

A megakadt valutarendezés. Ily cím alatt néhány nap előtt azt írta a „M-g”, hogy az arany huszkoronások verését a költségvetésbe felvett előirányzat dacára január óta nem folytatják, s az állami pénzverő intézetben nem is tudják, hogy ezt az aranypénz verést mikor fogják folytatni. Ezen hírt a Budapesti Tudósító című félhivatalos könyvnyomatos megáfalta, szokott módon kijelentvén, hogy e hír minden állapot nélkülöz s hogy az arany huszkoronások verése az állampénzverő-intéze-

tekben „az év eleje óta javában folyik.” Ezuttal azonban, mint már oly gyakran, ismét megjárta a fentfiszelt könyvnyomatos, mert alig két nap múlva viszont órá cáfól az egész hivatalos Budapesti Közlöny, egyszerűségi igazolva a mi értesülésünket. A hivatalos lap vasárnapi számában ugyanis közzéteszi az állami számvevőszék jelentését a koronaértékű érepeknék veréséről és forgalmáról a folyó év első negyedében. Ebben a jelentésben szépen van felsorolva, hogy hány ezüst koronást, nickel 10 és 20 fillérest és bronz 2 és 1 filléres érmet vertek és hoztak forgalomba a folyó év első három hónapja folyamán. Arany pénzek veréséről és forgalombá hozásáról azonban egy betű sincs ebben a jelentésben.

Három mezőgazdasági törvényjavaslat. Jelentettük már, hogy a földmivélségi miniszter hétfőn a képviselőházban három fontos törvényjavaslatot terjesztett be, a melyek a mezőgazdaság érdekeit előmozdítani vannak hivatva. Az egyik javaslat a Középv-Duna egységes szabályozásáról, valamint az ország egyes jelentős folyóvízein első sorban szükséges szabályozási munkálatokról címet viseli és felhatalmazza a földmivélségi minisztert, hogy a sürgős és szükséges folyamatszabályozásokat 31 millió forint keretén belül végrehajtsa. A Duna szabályozására 20 millió forint bocsátatik a miniszter rendelkezésére. A második javaslat címe: A szarvasmarhatenyésztés országos emelésére szolgáló alapról. Ez felhatalmazza a minisztert, hogy a szarvasmarhatenyésztés országos emelésére egy millió koronás országos alapot létesítsen. A harmadik javaslat a mezőgazdasági termékek és termények hamisítását tilalmazza és részletes büntető határozatokat tartalmaz azokra nézve, a kik a tejet, tejtermékeket, puliszkafeleket, gabonát, tézstaneműeket, mézt, paprikát, trágyaneműeket hamisítanak vagy forgalomba hoznak.

Pályázat utazási ösztöndíjakra fiatal iparosok részére. A budapesti kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet az ő császári és apostoli királyi felsége koronáztatásának 25 éves jubileuma alkalmából törekvő fiatal iparosok részére alapított három, egyenkint 300 forintos utazási ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjak elnyeréséért pályázhatnak a kamara kerületében (Post-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye, Budapest székesfőváros, Kecskemét törv. h. j. f. város, Fejérmegye és Székesfejérvár szabad kir. város) született vagy illetőséggel bíró fiatal iparosok. Az ösztöndíjak elnyerése iránt pályázók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket, melynek kapcsán végzett tanulmányaikat, addigi alkalmaztatásukat, családi állapotukat, erkölcsi magaviseletüket és nyelvismeretüket igazolni, valamint az általuk tanulmány tárgyává teendő szakmát és választandó utirányokat bejelenteni tartoznak, legkésőbb folyó május hó végéig a budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában (V. Mária-Valéria utca 12. tőzsdé épület II. emelet) nyujtsák be.

Elhalasztott országos vásár. Budapest székesfőváros tanácsa értesíti az érdekelt közönséget, hogy ott a f. hó 26-ikán és június hó 8-ika között két hétig tartó Medard-napi országos vásár a pünkösti ünnepek miatt a kereskedelmiügyi miniszter hozzájárulásával június hó 4-től 17-ig fog megtartatni.

Állatjárvány. Sukoró és Lovasberény községeiben a sertések közt az orbánc járványszerűleg felbört. A hatóság a kellő óvintézkedéseket foganatosította.

Székesfejérvári piaci árak. 1895. május 22-én:

Gabona: busa 6.80—6.90, rozs 5.70—5.80, árpa 6.—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 6.70—6.80, bab 9.50—9.60 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 28—30, nehéz 33—35 kr. klg. eleven súly szerint.

Szerkesztői üzenetek.

Miskolc. Az illető lap szerkesztősége Ungvárról van.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. évi június hó 1-étől.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délelőtt 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p. d. u.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 36 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Délelőtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Délelőtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanisza felé:

Délelőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul Nagy-Kaniszára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul Nagy-Kaniszára érkezik 8 ó. 44 p.
Délután 6 ó. 42 p. személyvonat indul Siófokra érkezik 7 ó. 42 p. este.
Este 9 óra 17 p. gyorsvonat indul Nagy-Kaniszára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 óra 43 p. indul Nagy-Kaniszára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kaniszáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Siófokról indul személyvonat 8 ó. 15 p.
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p. este.
Éjjel 12 óra 15 p. indul Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Délelőtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Délelőtt 7 ó. 3 p. indul Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.

!SPECIALIS!

A ki a gyomrával jó barátságban van
ne mulasszon el venni
a legkitünőbb minőségű
valódi erdélyi

székely juh-turóból

egyedül kapható

Márián Péter

élelmi cikkek kereskedésében

SZ.-FEHÉRVÁROTT,

a megyei takarékpénztár épületében.

Siófokon

a gyógyszerár közelében

két különálló ház egy udvarral, igen szép nagy szőlő és gyümölcsös kerttel, az egyik házban van 4 szoba, 2 konyha, éléskamra, fedett és zárt folyosó; a másik házban van egy nagy sütő-üzlet két kemencével, szoba, konyha, istálló és nagy felszer; a pék-üzlet napi forgalma 40—50 frt átlag, de a fűrdő-idején alatt több. — Ezen lakások kiadók, a pék-üzlet is bérbe adatik, esetleg az egész ház a sütő-üzlettel együtt családi viszonyok miatt örök áron is eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos:

RÓTH JÓZSEF,

sütő-mester, Siófokon.

Székesfehérvár,
Iskola-utca, saját ház.

Foghuzás,
plombálás,
műfogak.

Dr.
**Huszár
Adolf**
fogorvos

Foghuzás,
plombálás,
műfogak.

Rendel: délelőtt
8—12. d. u. 2—6.

BÉCSI FOGORVOS

Dr. RITSCHER ZSIGMOND

egyetemes orvos-tudor

Székesfehérvár és vidéke nagyérdemű lakosainak szíves tudomására hozza, hogy

Székesfehérvárott, belváros, a sas-utca 7. sz. alatt, Mayer-féle házban

állandóan telepedett le.

Plombirozások arany-, ezüst- vagy emailban.

Műfogak, fogsorok a legújabb amerikai mód szerint készíttetnek.

Hibásan álló fogak célszerű igazgató eszközökkel egyenesre hozatnak.

Foghuzások fájdalom nélkül eszközöltetnek az **antisepsis szabályzata** szerint.

Rendel: délelőtt 8—12 óráig.
délután 2—3 óráig.

Konverzáció magyar, német és francia nyelven.

HIRDETÉSEK

a »**FEJÉRMEGYEI NAPLÓ**« számára felvételnek

MÁRIÁN GYÖRGY könyvnyomdájában

Székesfehérvár, Szent-István-tér 1. szám alatt,

hol is mindennemű nyomdai munkák a legzölésesebb kiállításban és legjutányosabb áruk mellett készíttetnek.

Kneipp vizgyógyomód Gödöllőn

a »**GIZELLA**«-fürdő helyiségében.

A magyar Versaillesben, a paradicsomi szépségű Gödöllőn, tehát egy órányi távolságban Budapesttől, a f. év nyarán egy öt holdnyi pompás parkban fekvő fürdőben, mely a vasúti indóháztól pár perenyire fekszik, rendszeres

KNEIPP-KÚRA

rendeztetett be, egy fővárosi orvostudor szerkesztése, illetőleg hazánkfia Haseh Gyula, Wörishofenben kiképzett öntömester segédkezése mellett. Ezen kúrán, úgy az ottani kitűnő hidegvíz, valamint a fejedelmi és pompás ózondus vidék is felettlőbb alkalmas, mivel a vendégek a tágas fürdőparkon kívül a királyi kertekben is sétálhatnak, s a félóra eső hűs besnyői kegyhelyhez és közel szomszédságban levő falvakba, árnyas erdőknél keresztül kollomos kirándulásokat tehetnek.

A kik tehát Kneipp-kurát használni óhajtanak, azt a legkorrektebb formában, a főváros közelében, a kies Gödöllőn fellelhetik.

A Kneipp-féle vizgyógyomód jávalva van a következő betegségeknel:
idegesség, álmatlanság, testi elgyengültség, gyomor-, bél-, lép- és vesebaj, aranyér, emésztési zavarok, vérszegénység, szélütöttség, tüdővész, ideges jellegű szív- és elhízás, görcsök, különféle nőbajok stb. stb.

Lakás- és étkezés a közepben, vagy akár a fürdőben is igen jutányosan kapható úgy, hogy az egész ottartózkodás igen olcsó

Ezek iránt előzetesen a fürdőtulajdonos is intézkedik levélbeli megkeresésre.

Az idején május hó 26-án nyílik meg.

A „GIZELLA”-fürdő igazgatósága.